

MINISTERIE VAN MIDDENSTAND EN LANDBOUW

Bestuur voor de Kwaliteit van de
Grondstoffen en de Plantaardige
sector (DG 4)

+

Laboratorium voor Bloembollenonderzoek
T.a.v. ir. M.M. Langens-Gerrits
Postbus 85
2160 AB Lisse

Dienst Kwaliteit van de
Grondstoffen en Analyses

NEDERLAND

Correspondent: Ir. S. MESTDAGH
tel. : 02/208 38 57

I:BIOTEC\BB01V1-lemes

Uw brief van	Uw referent	Onze referent	Bijlagen	Datum
		411.171/01/		

Toelating voor transgene proeven binnen het programma B/BE/01/V1

Mevrouw,

Ingevolge uw aanvraag van 25 januari 2001, heb ik de eer U mede te delen dat ik U, volgens het KB van 21/12/1999¹ en het KB van 18/12/1998², de toelating verleen om de proefnemingen beschreven in uw aanvraag "**Veldproef van beperkte omvang voor onderzoek naar de expressie van virusresistentie tegen het lelie symptoomloos virus (LSV) onder natuurlijke omstandigheden in genetisch gemodificeerde virusresistente lelies**" in 2001 uit te voeren.

Gelet op het gunstig advies van de Bioveiligheidsraad en op de afwezigheid van bezwaren door de Gewesten, wordt deze toelating verleend, onverminderd andere wettelijke bepalingen, en indien aan de volgende voorwaarden voldaan wordt :

1. De proefnemingen moeten uitgevoerd worden volgens het proefprotocol beschreven in de aanvraag.
2. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** neemt de volledige burgerlijke aansprakelijkheid op zich voor wat betreft de schade die aangebracht zou worden aan de gezondheid van mens en dier, aan goederen of aan het milieu als gevolg van de proefnemingen.

¹ KB betreffende het in de handel brengen van teeltmateriaal van siergewassen.

² KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

3. Alle voorzorgen (bv. inzake conditionering en vervoer van transgene bloembollen/planten, beheer van de overschot, reiniging van de gebruikte machines, vernietiging/vervoer van de geogste materiaal,...) dienen genomen te worden om te vermijden dat de planten gebruikt in de proefnemingen of hun voortplantingsmateriaal in het bezit komen van onbevoegden.
4. De uitgeteste oppervlakte transgene planten is tot 20 m² beperkt. De proef zal op grondgebied van gemeente Melle (Departement voor Plantengenetica en -veredeling (Dvp) van het Centrum voor Landbouwkundige Onderzoek (CLO)) uitgevoerd worden.
5. De kennisgever dient een logboek bij te houden waarin hij al de in het proefprotocol vermelde verrichtingen noteert. Een kopie van de toelating wordt aan het logboek als bijlage toegevoegd. Het logboek blijft ter beschikking van de controleurs van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.
6. Al de personeleden van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die bij de transgene veldproeven betrokken zijn, moeten op de hoogte gebracht worden van de proefvoorwaarden en van de modaliteiten van deze toelating.
De verantwoordelijke van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die de leiding heeft over de proeven moet op het perceel aanwezig zijn wanneer de verschillende bewerkingen (planten, spuiten, oogsten, ...) worden uitgevoerd.
7. Alle mogelijke voorzorgen dienen genomen te worden om te voorkomen dat planten, delen hiervan of hun voorplantingsmateriaal, gebruikt in de proeven, verspreid worden.
Dat betekent dat de volgende **inperkingsmaatregelen** moeten toegepast worden:

De bollen worden in open veld geplant in plastic containers (20x20x20cm) van waaruit de bollen zich niet kunnen verspreiden, zodat na afloop van de proef alle bollen teruggevonden kunnen worden. Na de proef worden alle bollen weer opgegraven. Om er zeker van te zijn dat alle bollen worden verwijderd, worden de bollen vóór het planten en bij de oogst geteld.

Bloemvorming zal vermeden worden door de bloemknoppen te verwijderen alvorens ze open gaan en genetisch materiaal kunnen verspreiden via pollen. Op die manier wordt ook de verspreiding van genetisch materiaal via zaden vermeden. Afspraken werden gemaakt met de onderzoekers van DvP-CLO over de regelmatige controle van het gewas in verband met het verwijderen van eventuele bloemknoppen.

Op het moment van de proef met de transgene lelies zullen er geen verwante soorten van lelie in de omgeving van het proefveld gecultiveerd worden.

Tijdens het groeiseizoen wordt het proefveld regelmatig bezocht door de onderzoekers van het PPO, Lisse. Zo zullen 2 bladmonsters genomen worden om de aanwezigheid van het virus te testen.

Blad- en stengelmateriaal worden door autoclaving vernietigd.

Het overblijvende materiaal zal met de hand verwijderd worden.

In de opvolgteelt zullen Buddleja, Sier Malus, Hydrangea en rozen geteeld worden.

8. De oogst kan in geen enkel geval voor menselijke of voor dierlijke consumptie bestemd worden.
9. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** is verantwoordelijk voor de opvolging van het proefperceel. De bodem dient immers na het experiment opgevolgd te worden en een rapport hierover moet eveneens ingediend worden bij de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.

10. Er moet in het bijzonder zorg voor gedragen worden dat eventuele opslag vernietigd wordt.
11. De Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten moet voor de aanvang van de proeven op de hoogte gebracht worden van :
 - de exacte plaats en oppervlakte van de proeven,
 - de codes en de genetische oorsprong van het gebruikte materiaal.
12. Per brief, fax of e-mail wordt een overzicht van de zaai- en oogstdata aan de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten medegedeeld, minstens één week vooraf. Eventuele wijzigingen worden uiterlijk de dag voordien medegedeeld per fax of per e-mail. De data waarop het proefperceel met transgene lelies en het afval daarvan worden vernietigd, moeten eveneens bij dezelfde dienst een week vooraf worden medegedeeld en de dag voordien worden bevestigd.
13. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** aanvaardt om ofwel de proeven stop te zetten, ofwel om de experimentele omstandigheden aan te passen op eenvoudig verzoek van de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten, indien deze Dienst nieuwe informatie zou ontvangen die mogelijke schadelijke effecten zouden kunnen aantonen.

Op het einde van het teeltseizoen dient een door de kennisgever opgesteld **activiteitenverslag** te worden bezorgd aan de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten. Dit dient uiterlijk op 31/12/01 te gebeuren. In het activiteitenverslag dienen, op zijn minst, de volgende gegevens opgenomen te worden:

- T een kopie van het logboek (punt 5 van deze toelating),
- T plaats en periode van verspreiding,
- T precieze aard van de daadwerkelijk verspreide transformanten,
- T werkelijke oppervlakte van het proefperceel,
- T de doelstelling(en) van de proeven,
- T de frequentie waarmee waarnemingen werden gedaan op het proefperceel en de aard daarvan,
- T de maatregelen die werden genomen om een onbedoelde verspreiding van transgeen biologisch materiaal buiten het proefperceel te vermijden,
- T de voor het vernietigen van de oogst gebruikte methode en de doeltreffendheid ervan,
- T de bij de proef bekomen resultaten,
- T een overzicht van het toezicht op het proefperceel.

Op het einde van elk jaar dat toezicht wordt uitgeoefend, wordt eveneens een **monitoringverslag** geëist. Dat moet het volgende bevatten:

- de data van de bezoeken op de proefvelden en de gedane waarnemingen,
- de gebruikte totale en selectieve herbiciden en de dosis daarvan,
- ...

Deze machtiging geldt tot **31/12/2001** en kan jaarlijks verlengd worden
mits het ter beschikking stellen van de twee hierboven vermelde verslagen.

Bovendien, in overeenstemming met het art. 8 §1 van het KB van 18/12/1998³ dat een verplichting tot informatieverstrekking aan het publiek voorziet, moet de firma de elektronische versie van een informatiefiche aan het Secretariaat voor Bioveiligheid en Biotechnologie ter beschikking stellen.

Bij om het even welke onregelmatigheden moet de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten onmiddellijk op de hoogte gebracht worden.

Overeenkomstig de bepalingen van het art. 40 van het KB van 28/02/1994⁴, bent U tevens gemachtigd de volgende bestrijdingsmiddelen in uw proefnemingen te gebruiken:

- ~ captan, carbendazim en prochloraz die voor de ontsmetting van de bloembollen gebruikt worden,
- ~ metamitron om de onkruid te bestrijden,
- ~ chloorthalonil/prochloraz met vinchlozolin voor de controle van *Botrytis*,
- ~ carbofuran voor de controle van de katoenluizen,

mits het gunstig advies van het Erkenningscomité.

Hoogachtend,

De Minister,

J. GABRIELS.

³ KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

⁴ KB betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik .

MINUUT

Correspondent: Ir. S. MESTDAGH
tel. : 02/208 38 57

Laboratorium voor Bloembollenonderzoek
T.a.v. ir. M.M. Langens-Gerrits
Postbus 85
2160 AB Lisse

NEDERLAND

I:BIOTEC\BB01V1-lelies

Uw brief van	Uw referen	Onze referen	Bijlagen	Datum
		411.171/01/		

Toelating voor transgene proeven binnen het programma B/BE/01/V1

Mevrouw,

Ingevolge uw aanvraag van 25 januari 2001, heb ik de eer U mede te delen dat ik U, volgens het KB van 21/12/1999⁵ en het KB van 18/12/1998⁶, de toelating verleen om de proefnemingen beschreven in uw aanvraag "**Veldproef van beperkte omvang voor onderzoek naar de expressie van virusresistentie tegen het lelie symptoomloos virus (LSV) onder natuurlijke omstandigheden in genetisch gemodificeerde virusresistente lelies**" in 2001 uit te voeren.

Gelet op het gunstig advies van de Bioveiligheidsraad en op de afwezigheid van bezwaren door de Gewesten, wordt deze toelating verleend, onverminderd andere wettelijke bepalingen, en indien aan de volgende voorwaarden voldaan wordt :

1. De proefnemingen moeten uitgevoerd worden volgens het proefprotocol beschreven in de aanvraag.
2. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** neemt de volledige burgerlijke aansprakelijkheid op zich voor wat betreft de schade die aangebracht zou worden aan de gezondheid van mens en dier, aan goederen of aan het milieu als gevolg van de proefnemingen.

⁵ KB betreffende het in de handel brengen van teeltmateriaal van siergewassen.

⁶ KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

3. Alle voorzorgen (bv. inzake conditionering en vervoer van transgene bloembollen/planten, beheer van de overschot, reiniging van de gebruikte machines, vernietiging/vervoer van de geogoste materiaal,...) dienen genomen te worden om te vermijden dat de planten gebruikt in de proefnemingen of hun voortplantingsmateriaal in het bezit komen van onbevoegden.
4. De uitgeteste oppervlakte transgene planten is tot 20 m² beperkt. De proef zal op grondgebied van gemeente Melle (Departement voor Plantengenetica en -veredeling (Dvp) van het Centrum voor Landbouwkundige Onderzoek (CLO)) uitgevoerd worden.
5. De kennisgever dient een logboek bij te houden waarin hij al de in het proefprotocol vermelde verrichtingen noteert. Een kopie van de toelating wordt aan het logboek als bijlage toegevoegd. Het logboek blijft ter beschikking van de controleurs van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.
6. Al de personeleden van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die bij de transgene veldproeven betrokken zijn, moeten op de hoogte gebracht worden van de proefvoorwaarden en van de modaliteiten van deze toelating.
De verantwoordelijke van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die de leiding heeft over de proeven moet op het perceel aanwezig zijn wanneer de verschillende bewerkingen (planten, spuiten, oogsten, ...) worden uitgevoerd.
7. Alle mogelijke voorzorgen dienen genomen te worden om te voorkomen dat planten, delen hiervan of hun voorplantingsmateriaal, gebruikt in de proeven, verspreid worden.
Dat betekent dat de volgende **inperkingsmaatregelen** moeten toegepast worden:

De bollen worden in open veld geplant in plastic containers (20x20x20cm) van waaruit de bollen zich niet kunnen verspreiden, zodat na afloop van de proef alle bollen teruggevonden kunnen worden. Na de proef worden alle bollen weer opgegraven. Om er zeker van te zijn dat alle bollen worden verwijderd, worden de bollen vóór het planten en bij de oogst geteld.

Bloemvorming zal vermeden worden door de bloemknoppen te verwijderen alvorens ze open gaan en genetisch materiaal kunnen verspreiden via pollen. Op die manier wordt ook de verspreiding van genetisch materiaal via zaden vermeden. Afspraken werden gemaakt met de onderzoekers van DvP-CLO over de regelmatige controle van het gewas in verband met het verwijderen van eventuele bloemknoppen.

Op het moment van de proef met de transgene lelies zullen er geen verwante soorten van lelie in de omgeving van het proefveld gecultiveerd worden.

Tijdens het groeiseizoen wordt het proefveld regelmatig bezocht door de onderzoekers van het PPO, Lisse. Zo zullen 2 bladmonsters genomen worden om de aanwezigheid van het virus te testen.

Blad- en stengelmateriaal worden door autoclavering vernietigd.

Het overblijvende materiaal zal met de hand verwijderd worden.

In de opvolgteelt zullen Buddleja, Sier Malus, Hydrangea en rozen geteeld worden.

8. De oogst kan in geen enkel geval voor menselijke of voor dierlijke consumptie bestemd worden.
9. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** is verantwoordelijk voor de opvolging van het proefperceel. De bodem dient immers na het experiment opgevolgd te worden en een rapport hierover moet eveneens ingediend worden bij de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.
10. Er moet in het bijzonder zorg voor gedragen worden dat eventuele opslag vernietigd wordt.
11. De Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten moet voor de aanvang van de proeven op de hoogte gebracht worden van :

- de exacte plaats en oppervlakte van de proeven,
- de codes en de genetische oorsprong van het gebruikte materiaal.

12. Per brief, fax of e-mail wordt een overzicht van de zaai- en oogstdata aan de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten medegedeeld, minstens één week vooraf. Eventuele wijzigingen worden uiterlijk de dag voordien medegedeeld per fax of per e-mail. De data waarop het proefperceel met transgene lelies en het afval daarvan worden vernietigd, moeten eveneens bij dezelfde dienst een week vooraf worden medegedeeld en de dag voordien worden bevestigd.
13. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** aanvaardt om ofwel de proeven stop te zetten, ofwel om de experimentele omstandigheden aan te passen op eenvoudig verzoek van de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten, indien deze Dienst nieuwe informatie zou ontvangen die mogelijke schadelijke effecten zouden kunnen aantonen.

Op het einde van het teeltseizoen dient een door de kennisgever opgesteld **activiteitenverslag** te worden bezorgd aan de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten. Dit dient uiterlijk op 31/12/01 te gebeuren. In het activiteitenverslag dienen, op zijn minst, de volgende gegevens opgenomen te worden:

- T een kopie van het logboek (punt 5 van deze toelating),
- T plaats en periode van verspreiding,
- T precieze aard van de daadwerkelijk verspreide transformanten,
- T werkelijke oppervlakte van het proefperceel,
- T de doelstelling(en) van de proeven,
- T de frequentie waarmee waarnemingen werden gedaan op het proefperceel en de aard daarvan,
- T de maatregelen die werden genomen om een onbedoelde verspreiding van transgeen biologisch materiaal buiten het proefperceel te vermijden,
- T de voor het vernietigen van de oogst gebruikte methode en de doeltreffendheid ervan,
- T de bij de proef bekomen resultaten,
- T een overzicht van het toezicht op het proefperceel.

Op het einde van elk jaar dat toezicht wordt uitgeoefend, wordt eveneens een **monitoringverslag** geëist. Dat moet het volgende bevatten:

- de data van de bezoeken op de proefvelden en de gedane waarnemingen,
- de gebruikte totale en selectieve herbiciden en de dosis daarvan,
- ...

Deze machtiging geldt tot **31/12/2001** en kan jaarlijks verlengd worden
mits het ter beschikking stellen van de twee hierboven vermelde verslagen.

Bovendien, in overeenstemming met het art. 8 §1 van het KB van 18/12/1998⁷ dat een verplichting tot informatieverstrekking aan het publiek voorziet, moet de firma de elektronische versie van een informatiefiche aan het Secretariaat voor Bioveiligheid en Biotechnologie ter beschikking stellen.

Bij om het even welke onregelmatigheden moet de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten onmiddellijk op de hoogte gebracht worden.

Overeenkomstig de bepalingen van het art. 40 van het KB van 28/02/1994⁸, bent U tevens gemachtigd de volgende bestrijdingsmiddelen in uw proefnemingen te gebruiken:

- ~ captan, carbendazim en prochloraz die voor de ontsmetting van de bloembollen gebruikt worden,
- ~ metamitron om de onkruid te bestrijden,
- ~ chloorthalonil/prochloraz met vinchlozolin voor de controle van *Botrytis*,
- ~ carbofuran voor de controle van de katoenluizen,

mits het gunstig advies van het Erkenningscomité.

Hoogachtend,

De Minister,

J. GABRIËLS.

Kopie:
Dr.ir. Johan Van Huylenbroeck
CLO-Gent
Dep. voor Plantengenetica en -veredeling
Caritastraat, 21
9090 MELLE
Dhr W. Moens (ISP-SBB)
Dhr G. Saelemaekers (Aminal)
M. P. Brasseur (DGRNE-DPA)
M. B. Flamion (Cabinet Ministre Happart)

⁷ KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

⁸ KB betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik .

K O P I E

Correspondent: Ir. S. MESTDAGH
tel. : 02/208 38 57

Laboratorium voor Bloembollenonderzoek
T.a.v. ir. M.M. Langens-Gerrits
Postbus 85
2160 AB Lisse

NEDERLAND

I:BIOTEC\BB01V1-lilies

Uw brief van	Uw referen	Onze referen	Bijlagen	Datum
		411.171/01/		

Toelating voor transgene proeven binnen het programma B/BE/01/V1

Mevrouw,

Ingevolge uw aanvraag van 25 januari 2001, heb ik de eer U mede te delen dat ik U, volgens het KB van 21/12/1999⁹ en het KB van 18/12/1998¹⁰, de toelating verleen om de proefnemingen beschreven in uw aanvraag "**Veldproef van beperkte omvang voor onderzoek naar de expressie van virusresistentie tegen het lelie symptoomloos virus (LSV) onder natuurlijke omstandigheden in genetisch gemodificeerde virusresistente lelies**" in 2001 uit te voeren.

Gelet op het gunstig advies van de Bioveiligheidsraad en op de afwezigheid van bezwaren door de Gewesten, wordt deze toelating verleend, onverminderd andere wettelijke bepalingen, en indien aan de volgende voorwaarden voldaan wordt :

1. De proefnemingen moeten uitgevoerd worden volgens het proefprotocol beschreven in de aanvraag.
2. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** neemt de volledige burgerlijke aansprakelijkheid op zich voor wat betreft de schade die aangebracht zou worden aan de gezondheid van mens en dier, aan goederen of aan het milieu als gevolg van de proefnemingen.

⁹ KB betreffende het in de handel brengen van teeltmateriaal van siergewassen.

¹⁰ KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

3. Alle voorzorgen (bv. inzake conditionering en vervoer van transgene bloembollen/planten, beheer van de overschot, reiniging van de gebruikte machines, vernietiging/vervoer van de geoogste materiaal,...) dienen genomen te worden om te vermijden dat de planten gebruikt in de proefnemingen of hun voortplantingsmateriaal in het bezit komen van onbevoegden.
4. De uitgeteste oppervlakte transgene planten is tot 20 m² beperkt. De proef zal op grondgebied van gemeente Melle (Departement voor Plantengenetica en -veredeling (Dvp) van het Centrum voor Landbouwkundige Onderzoek (CLO)) uitgevoerd worden.
5. De kennisgever dient een logboek bij te houden waarin hij al de in het proefprotocol vermelde verrichtingen noteert. Een kopie van de toelating wordt aan het logboek als bijlage toegevoegd. Het logboek blijft ter beschikking van de controleurs van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.
6. Al de personeleden van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die bij de transgene veldproeven betrokken zijn, moeten op de hoogte gebracht worden van de proefvoorwaarden en van de modaliteiten van deze toelating.
De verantwoordelijke van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die de leiding heeft over de proeven moet op het perceel aanwezig zijn wanneer de verschillende bewerkingen (planten, spuiten, oogsten, ...) worden uitgevoerd.
7. Alle mogelijke voorzorgen dienen genomen te worden om te voorkomen dat planten, delen hiervan of hun voorplantingsmateriaal, gebruikt in de proeven, verspreid worden.
Dat betekent dat de volgende **inperkingsmaatregelen** moeten toegepast worden:

De bollen worden in open veld geplant in plastic containers (20x20x20cm) van waaruit de bollen zich niet kunnen verspreiden, zodat na afloop van de proef alle bollen teruggevonden kunnen worden. Na de proef worden alle bollen weer opgegraven. Om er zeker van te zijn dat alle bollen worden verwijderd, worden de bollen vóór het planten en bij de oogst geteld.

Bloemvorming zal vermeden worden door de bloemknoppen te verwijderen alvorens ze open gaan en genetisch materiaal kunnen verspreiden via pollen. Op die manier wordt ook de verspreiding van genetisch materiaal via zaden vermeden. Afspraken werden gemaakt met de onderzoekers van DvP-CLO over de regelmatige controle van het gewas in verband met het verwijderen van eventuele bloemknoppen.

Op het moment van de proef met de transgene lelies zullen er geen verwante soorten van lelie in de omgeving van het proefveld gecultiveerd worden.

Tijdens het groeiseizoen wordt het proefveld regelmatig bezocht door de onderzoekers van het PPO, Lisse. Zo zullen 2 bladmonsters genomen worden om de aanwezigheid van het virus te testen.

Blad- en stengelmateriaal worden door autoclaving vernietigd.

Het overblijvende materiaal zal met de hand verwijderd worden.

In de opvolgteelt zullen Buddleja, Sier Malus, Hydrangea en rozen geteeld worden.

8. De oogst kan in geen enkel geval voor menselijke of voor dierlijke consumptie bestemd worden.
9. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** is verantwoordelijk voor de opvolging van het proefperceel. De bodem dient immers na het experiment opgevolgd te worden en een rapport hierover moet eveneens ingediend worden bij de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.
10. Er moet in het bijzonder zorg voor gedragen worden dat eventuele opslag vernietigd wordt.
11. De Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten moet voor de aanvang van de proeven op de hoogte gebracht worden van :

- de exacte plaats en oppervlakte van de proeven,
- de codes en de genetische oorsprong van het gebruikte materiaal.

12. Per brief, fax of e-mail wordt een overzicht van de zaai- en oogstdata aan de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten medegedeeld, minstens één week vooraf. Eventuele wijzigingen worden uiterlijk de dag voordien medegedeeld per fax of per e-mail. De data waarop het proefperceel met transgene lelies en het afval daarvan worden vernietigd, moeten eveneens bij dezelfde dienst een week vooraf worden medegedeeld en de dag voordien worden bevestigd.
13. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** aanvaardt om ofwel de proeven stop te zetten, ofwel om de experimentele omstandigheden aan te passen op eenvoudig verzoek van de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten, indien deze Dienst nieuwe informatie zou ontvangen die mogelijke schadelijke effecten zouden kunnen aantonen.

Op het einde van het teeltseizoen dient een door de kennisgever opgesteld **activiteitenverslag** te worden bezorgd aan de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten. Dit dient uiterlijk op 31/12/01 te gebeuren. In het activiteitenverslag dienen, op zijn minst, de volgende gegevens opgenomen te worden:

- T een kopie van het logboek (punt 5 van deze toelating),
- T plaats en periode van verspreiding,
- T precieze aard van de daadwerkelijk verspreide transformanten,
- T werkelijke oppervlakte van het proefperceel,
- T de doelstelling(en) van de proeven,
- T de frequentie waarmee waarnemingen werden gedaan op het proefperceel en de aard daarvan,
- T de maatregelen die werden genomen om een onbedoelde verspreiding van transgeen biologisch materiaal buiten het proefperceel te vermijden,
- T de voor het vernietigen van de oogst gebruikte methode en de doeltreffendheid ervan,
- T de bij de proef bekomen resultaten,
- T een overzicht van het toezicht op het proefperceel.

Op het einde van elk jaar dat toezicht wordt uitgeoefend, wordt eveneens een **monitoringverslag** geëist. Dat moet het volgende bevatten:

- de data van de bezoeken op de proefvelden en de gedane waarnemingen,
- de gebruikte totale en selectieve herbiciden en de dosis daarvan,
- ...

Deze machtiging geldt tot **31/12/2001** en kan jaarlijks verlengd worden
mits het ter beschikking stellen van de twee hierboven vermelde verslagen.

Bovendien, in overeenstemming met het art. 8 §1 van het KB van 18/12/1998¹¹ dat een verplichting tot informatieverstrekking aan het publiek voorziet, moet de firma de elektronische versie van een informatiefiche aan het Secretariaat voor Bioveiligheid en Biotechnologie ter beschikking stellen.

Bij om het even welke onregelmatigheden moet de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten onmiddellijk op de hoogte gebracht worden.

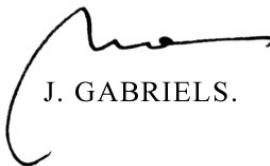
Overeenkomstig de bepalingen van het art. 40 van het KB van 28/02/1994¹², bent U tevens gemachtigd de volgende bestrijdingsmiddelen in uw proefnemingen te gebruiken:

- ~ captan, carbendazim en prochloraz die voor de ontsmetting van de bloembollen gebruikt worden,
- ~ metamitron om de onkruid te bestrijden,
- ~ chloorthalonil/prochloraz met vinchlozolin voor de controle van *Botrytis*,
- ~ carbofuran voor de controle van de katoenluizen,

mits het gunstig advies van het Erkenningscomité.

Hoogachtend,

De Minister,

J. GABRIELS.

Kopie:
Dr.ir. Johan Van Huylenbroeck
CLO-Gent
Dep. voor Plantengenetica en -veredeling
Caritastraat, 21
9090 MELLE
Dhr W. Moens (ISP-SBB)
Dhr G. Saelemaekers (Aminal)
M. P. Brasseur (DGRNE-DPA)
M. B. Flamion (Cabinet Ministre Happart)

¹¹ KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

¹² KB betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik .

K O P I E

Correspondent: Ir. S. MESTDAGH
tel. : 02/208 38 57

Laboratorium voor Bloembollenonderzoek
T.a.v. ir. M.M. Langens-Gerrits
Postbus 85
2160 AB Lisse

NEDERLAND

I:BIOTEC\BB01V1-lelies

Uw brief van	Uw referten	Onze referten	Bijlagen	Datum
		411.171/01/		

Toelating voor transgene proeven binnen het programma B/BE/01/V1

Mevrouw,

Ingevolge uw aanvraag van 25 januari 2001, heb ik de eer U mede te delen dat ik U, volgens het KB van 21/12/1999¹³ en het KB van 18/12/1998¹⁴, de toelating verleen om de proefnemingen beschreven in uw aanvraag "**Veldproef van beperkte omvang voor onderzoek naar de expressie van virusresistentie tegen het lelie symptoomloos virus (LSV) onder natuurlijke omstandigheden in genetisch gemodificeerde virusresistente lelies**" in 2001 uit te voeren.

Gelet op het gunstig advies van de Bioveiligheidsraad en op de afwezigheid van bezwaren door de Gewesten, wordt deze toelating verleend, onverminderd andere wettelijke bepalingen, en indien aan de volgende voorwaarden voldaan wordt :

1. De proefnemingen moeten uitgevoerd worden volgens het proefprotocol beschreven in de aanvraag.
2. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** neemt de volledige burgerlijke aansprakelijkheid op zich voor wat betreft de schade die aangebracht zou worden aan de gezondheid van mens en dier, aan goederen of aan het milieu als gevolg van de proefnemingen.

¹³ KB betreffende het in de handel brengen van teeltmateriaal van siergewassen.

¹⁴ KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

3. Alle voorzorgen (bv. inzake conditionering en vervoer van transgene bloembollen/planten, beheer van de overschot, reiniging van de gebruikte machines, vernietiging/vervoer van de geoogste materiaal,...) dienen genomen te worden om te vermijden dat de planten gebruikt in de proefnemingen of hun voortplantingsmateriaal in het bezit komen van onbevoegden.
4. De uitgeteste oppervlakte transgene planten is tot 20 m² beperkt. De proef zal op grondgebied van gemeente Melle (Departement voor Plantengenetica en -veredeling (Dvp) van het Centrum voor Landbouwkundige Onderzoek (CLO)) uitgevoerd worden.
5. De kennisgever dient een logboek bij te houden waarin hij al de in het proefprotocol vermelde verrichtingen noteert. Een kopie van de toelating wordt aan het logboek als bijlage toegevoegd. Het logboek blijft ter beschikking van de controleurs van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.
6. Al de personeleden van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die bij de transgene veldproeven betrokken zijn, moeten op de hoogte gebracht worden van de proefvoorwaarden en van de modaliteiten van deze toelating.
De verantwoordelijke van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die de leiding heeft over de proeven moet op het perceel aanwezig zijn wanneer de verschillende bewerkingen (planten, spuiten, oogsten, ...) worden uitgevoerd.
7. Alle mogelijke voorzorgen dienen genomen te worden om te voorkomen dat planten, delen hiervan of hun voorplantingsmateriaal, gebruikt in de proeven, verspreid worden.
Dat betekent dat de volgende **inperkingsmaatregelen** moeten toegepast worden:

De bollen worden in open veld geplant in plastic containers (20x20x20cm) van waaruit de bollen zich niet kunnen verspreiden, zodat na afloop van de proef alle bollen teruggevonden kunnen worden. Na de proef worden alle bollen weer opgegraven. Om er zeker van te zijn dat alle bollen worden verwijderd, worden de bollen vóór het planten en bij de oogst geteld.

Bloemvorming zal vermeden worden door de bloemknoppen te verwijderen alvorens ze open gaan en genetisch materiaal kunnen verspreiden via pollen. Op die manier wordt ook de verspreiding van genetisch materiaal via zaden vermeden. Afspraken werden gemaakt met de onderzoekers van DvP-CLO over de regelmatige controle van het gewas in verband met het verwijderen van eventuele bloemknoppen.

Op het moment van de proef met de transgene lelies zullen er geen verwante soorten van lelie in de omgeving van het proefveld gecultiveerd worden.

Tijdens het groeiseizoen wordt het proefveld regelmatig bezocht door de onderzoekers van het PPO, Lisse. Zo zullen 2 bladmonsters genomen worden om de aanwezigheid van het virus te testen.

Blad- en stengelmateriaal worden door autoclaving vernietigd.

Het overblijvende materiaal zal met de hand verwijderd worden.

In de opvolgteelt zullen Buddleja, Sier Malus, Hydrangea en rozen geteeld worden.

8. De oogst kan in geen enkel geval voor menselijke of voor dierlijke consumptie bestemd worden.
9. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** is verantwoordelijk voor de opvolging van het proefperceel. De bodem dient immers na het experiment opgevolgd te worden en een rapport hierover moet eveneens ingediend worden bij de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.
10. Er moet in het bijzonder zorg voor gedragen worden dat eventuele opslag vernietigd wordt.
11. De Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten moet voor de aanvang van de proeven op de hoogte gebracht worden van :

- de exacte plaats en oppervlakte van de proeven,
- de codes en de genetische oorsprong van het gebruikte materiaal.

12. Per brief, fax of e-mail wordt een overzicht van de zaai- en oogstdata aan de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten medegedeeld, minstens één week vooraf. Eventuele wijzigingen worden uiterlijk de dag voordien medegedeeld per fax of per e-mail. De data waarop het proefperceel met transgene lelies en het afval daarvan worden vernietigd, moeten eveneens bij dezelfde dienst een week vooraf worden medegedeeld en de dag voordien worden bevestigd.
13. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** aanvaardt om ofwel de proeven stop te zetten, ofwel om de experimentele omstandigheden aan te passen op eenvoudig verzoek van de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten, indien deze Dienst nieuwe informatie zou ontvangen die mogelijke schadelijke effecten zouden kunnen aantonen.

Op het einde van het teeltseizoen dient een door de kennisgever opgesteld **activiteitenverslag** te worden bezorgd aan de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten. Dit dient uiterlijk op 31/12/01 te gebeuren. In het activiteitenverslag dienen, op zijn minst, de volgende gegevens opgenomen te worden:

- T een kopie van het logboek (punt 5 van deze toelating),
- T plaats en periode van verspreiding,
- T precieze aard van de daadwerkelijk verspreide transformanten,
- T werkelijke oppervlakte van het proefperceel,
- T de doelstelling(en) van de proeven,
- T de frequentie waarmee waarnemingen werden gedaan op het proefperceel en de aard daarvan,
- T de maatregelen die werden genomen om een onbedoelde verspreiding van transgeen biologisch materiaal buiten het proefperceel te vermijden,
- T de voor het vernietigen van de oogst gebruikte methode en de doeltreffendheid ervan,
- T de bij de proef bekomen resultaten,
- T een overzicht van het toezicht op het proefperceel.

Op het einde van elk jaar dat toezicht wordt uitgeoefend, wordt eveneens een **monitoringverslag** geëist. Dat moet het volgende bevatten:

- de data van de bezoeken op de proefvelden en de gedane waarnemingen,
- de gebruikte totale en selectieve herbiciden en de dosis daarvan,
- ...

Deze machtiging geldt tot **31/12/2001** en kan jaarlijks verlengd worden
mits het ter beschikking stellen van de twee hierboven vermelde verslagen.

Bovendien, in overeenstemming met het art. 8 §1 van het KB van 18/12/1998¹⁵ dat een verplichting tot informatieverstrekking aan het publiek voorziet, moet de firma de elektronische versie van een informatiefiche aan het Secretariaat voor Bioveiligheid en Biotechnologie ter beschikking stellen.

Bij om het even welke onregelmatigheden moet de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten onmiddellijk op de hoogte gebracht worden.

Overeenkomstig de bepalingen van het art. 40 van het KB van 28/02/1994¹⁶, bent U tevens gemachtigd de volgende bestrijdingsmiddelen in uw proefnemingen te gebruiken:

- ~ captan, carbendazim en prochloraz die voor de ontsmetting van de bloembollen gebruikt worden,
- ~ metamitron om de onkruid te bestrijden,
- ~ chloorthalonil/prochloraz met vinchlozolin voor de controle van *Botrytis*,
- ~ carbofuran voor de controle van de katoenluizen,

mits het gunstig advies van het Erkenningscomité.

Hoogachtend,

De Minister,

J. GABRIELS.

Kopie:
Dr.ir. Johan Van Huylenbroeck
CLO-Gent
Dep. voor Plantengenetica en -veredeling
Caritastraat, 21
9090 MELLE
Dhr W. Moens (ISP-SBB)
Dhr G. Saelemaekers (Aminal)
M. P. Brasseur (DGRNE-DPA)
M. B. Flamion (Cabinet Ministre Happart)

¹⁵ KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

¹⁶ KB betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik .

K O P I E

Correspondent: Ir. S. MESTDAGH
tel. : 02/208 38 57

Laboratorium voor Bloembollenonderzoek
T.a.v. ir. M.M. Langens-Gerrits
Postbus 85
2160 AB Lisse

NEDERLAND

I:BIOTEC\BB01V1-lelies

Uw brief van	Uw referen	Onze referen	Bijlagen	Datum
		411.171/01/		

Toelating voor transgene proeven binnen het programma B/BE/01/V1

Mevrouw,

Ingevolge uw aanvraag van 25 januari 2001, heb ik de eer U mede te delen dat ik U, volgens het KB van 21/12/1999¹⁷ en het KB van 18/12/1998¹⁸, de toelating verleen om de proefnemingen beschreven in uw aanvraag "**Veldproef van beperkte omvang voor onderzoek naar de expressie van virusresistentie tegen het lelie symptoomloos virus (LSV) onder natuurlijke omstandigheden in genetisch gemodificeerde virusresistente lelies**" in 2001 uit te voeren.

Gelet op het gunstig advies van de Bioveiligheidsraad en op de afwezigheid van bezwaren door de Gewesten, wordt deze toelating verleend, onverminderd andere wettelijke bepalingen, en indien aan de volgende voorwaarden voldaan wordt :

1. De proefnemingen moeten uitgevoerd worden volgens het proefprotocol beschreven in de aanvraag.
2. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** neemt de volledige burgerlijke aansprakelijkheid op zich voor wat betreft de schade die aangebracht zou worden aan de gezondheid van mens en dier, aan goederen of aan het milieu als gevolg van de proefnemingen.

¹⁷ KB betreffende het in de handel brengen van teeltmateriaal van siergewassen.

¹⁸ KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

3. Alle voorzorgen (bv. inzake conditionering en vervoer van transgene bloembollen/planten, beheer van de overschot, reiniging van de gebruikte machines, vernietiging/vervoer van de geogoste materiaal,...) dienen genomen te worden om te vermijden dat de planten gebruikt in de proefnemingen of hun voortplantingsmateriaal in het bezit komen van onbevoegden.
4. De uitgeteste oppervlakte transgene planten is tot 20 m² beperkt. De proef zal op grondgebied van gemeente Melle (Departement voor Plantengenetica en -veredeling (Dvp) van het Centrum voor Landbouwkundige Onderzoek (CLO)) uitgevoerd worden.
5. De kennisgever dient een logboek bij te houden waarin hij al de in het proefprotocol vermelde verrichtingen noteert. Een kopie van de toelating wordt aan het logboek als bijlage toegevoegd. Het logboek blijft ter beschikking van de controleurs van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.
6. Al de personeleden van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die bij de transgene veldproeven betrokken zijn, moeten op de hoogte gebracht worden van de proefvoorwaarden en van de modaliteiten van deze toelating.
De verantwoordelijke van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die de leiding heeft over de proeven moet op het perceel aanwezig zijn wanneer de verschillende bewerkingen (planten, spuiten, oogsten, ...) worden uitgevoerd.
7. Alle mogelijke voorzorgen dienen genomen te worden om te voorkomen dat planten, delen hiervan of hun voorplantingsmateriaal, gebruikt in de proeven, verspreid worden.
Dat betekent dat de volgende **inperkingsmaatregelen** moeten toegepast worden:

De bollen worden in open veld geplant in plastic containers (20x20x20cm) van waaruit de bollen zich niet kunnen verspreiden, zodat na afloop van de proef alle bollen teruggevonden kunnen worden. Na de proef worden alle bollen weer opgegraven. Om er zeker van te zijn dat alle bollen worden verwijderd, worden de bollen vóór het planten en bij de oogst geteld.

Bloemvorming zal vermeden worden door de bloemknoppen te verwijderen alvorens ze open gaan en genetisch materiaal kunnen verspreiden via pollen. Op die manier wordt ook de verspreiding van genetisch materiaal via zaden vermeden. Afspraken werden gemaakt met de onderzoekers van DvP-CLO over de regelmatige controle van het gewas in verband met het verwijderen van eventuele bloemknoppen.

Op het moment van de proef met de transgene lelies zullen er geen verwante soorten van lelie in de omgeving van het proefveld gecultiveerd worden.

Tijdens het groeiseizoen wordt het proefveld regelmatig bezocht door de onderzoekers van het PPO, Lisse. Zo zullen 2 bladmonsters genomen worden om de aanwezigheid van het virus te testen.

Blad- en stengelmateriaal worden door autoclaving vernietigd.

Het overblijvende materiaal zal met de hand verwijderd worden.

In de opvolgteelt zullen Buddleja, Sier Malus, Hydrangea en rozen geteeld worden.

8. De oogst kan in geen enkel geval voor menselijke of voor dierlijke consumptie bestemd worden.
9. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** is verantwoordelijk voor de opvolging van het proefperceel. De bodem dient immers na het experiment opgevolgd te worden en een rapport hierover moet eveneens ingediend worden bij de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.
10. Er moet in het bijzonder zorg voor gedragen worden dat eventuele opslag vernietigd wordt.
11. De Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten moet voor de aanvang van de proeven op de hoogte gebracht worden van :

- de exacte plaats en oppervlakte van de proeven,
- de codes en de genetische oorsprong van het gebruikte materiaal.

12. Per brief, fax of e-mail wordt een overzicht van de zaai- en oogstdata aan de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten medegedeeld, minstens één week vooraf. Eventuele wijzigingen worden uiterlijk de dag voordien medegedeeld per fax of per e-mail. De data waarop het proefperceel met transgene lelies en het afval daarvan worden vernietigd, moeten eveneens bij dezelfde dienst een week vooraf worden medegedeeld en de dag voordien worden bevestigd.
13. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** aanvaardt om ofwel de proeven stop te zetten, ofwel om de experimentele omstandigheden aan te passen op eenvoudig verzoek van de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten, indien deze Dienst nieuwe informatie zou ontvangen die mogelijke schadelijke effecten zouden kunnen aantonen.

Op het einde van het teeltseizoen dient een door de kennisgever opgesteld **activiteitenverslag** te worden bezorgd aan de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten. Dit dient uiterlijk op 31/12/01 te gebeuren. In het activiteitenverslag dienen, op zijn minst, de volgende gegevens opgenomen te worden:

- T een kopie van het logboek (punt 5 van deze toelating),
- T plaats en periode van verspreiding,
- T precieze aard van de daadwerkelijk verspreide transformanten,
- T werkelijke oppervlakte van het proefperceel,
- T de doelstelling(en) van de proeven,
- T de frequentie waarmee waarnemingen werden gedaan op het proefperceel en de aard daarvan,
- T de maatregelen die werden genomen om een onbedoelde verspreiding van transgeen biologisch materiaal buiten het proefperceel te vermijden,
- T de voor het vernietigen van de oogst gebruikte methode en de doeltreffendheid ervan,
- T de bij de proef bekomen resultaten,
- T een overzicht van het toezicht op het proefperceel.

Op het einde van elk jaar dat toezicht wordt uitgeoefend, wordt eveneens een **monitoringverslag** geëist. Dat moet het volgende bevatten:

- de data van de bezoeken op de proefvelden en de gedane waarnemingen,
- de gebruikte totale en selectieve herbiciden en de dosis daarvan,
- ...

Deze machtiging geldt tot **31/12/2001** en kan jaarlijks verlengd worden
mits het ter beschikking stellen van de twee hierboven vermelde verslagen.

Bovendien, in overeenstemming met het art. 8 §1 van het KB van 18/12/1998¹⁹ dat een verplichting tot informatieverstrekking aan het publiek voorziet, moet de firma de elektronische versie van een informatiefiche aan het Secretariaat voor Bioveiligheid en Biotechnologie ter beschikking stellen.

Bij om het even welke onregelmatigheden moet de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten onmiddellijk op de hoogte gebracht worden.

Overeenkomstig de bepalingen van het art. 40 van het KB van 28/02/1994²⁰, bent U tevens gemachtigd de volgende bestrijdingsmiddelen in uw proefnemingen te gebruiken:

- ~ captan, carbendazim en prochloraz die voor de ontsmetting van de bloembollen gebruikt worden,
- ~ metamitron om de onkruid te bestrijden,
- ~ chloorthalonil/prochloraz met vinchlozolin voor de controle van *Botrytis*,
- ~ carbofuran voor de controle van de katoenluizen,

mits het gunstig advies van het Erkenningscomité.

Hoogachtend,

De Minister,

J. GABRIELS.

Kopie:
Dr.ir. Johan Van Huylenbroeck
CLO-Gent
Dep. voor Plantengenetica en -veredeling
Caritastraat, 21
9090 MELLE
Dhr W. Moens (ISP-SBB)
Dhr G. Saelemaekers (Aminal)
M. P. Brasseur (DGRNE-DPA)
M. B. Flamion (Cabinet Ministre Happart)

¹⁹ KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

²⁰ KB betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik .

K O P I E

Correspondent: Ir. S. MESTDAGH
tel. : 02/208 38 57

Laboratorium voor Bloembollenonderzoek
T.a.v. ir. M.M. Langens-Gerrits
Postbus 85
2160 AB Lisse

NEDERLAND

I:BIOTEC\BB01V1-lelies

Uw brief van	Uw referen	Onze referen	Bijlagen	Datum
		411.171/01/		

Toelating voor transgene proeven binnen het programma B/BE/01/V1

Mevrouw,

Ingevolge uw aanvraag van 25 januari 2001, heb ik de eer U mede te delen dat ik U, volgens het KB van 21/12/1999²¹ en het KB van 18/12/1998²², de toelating verleen om de proefnemingen beschreven in uw aanvraag "**Veldproef van beperkte omvang voor onderzoek naar de expressie van virusresistentie tegen het lelie symptoomloos virus (LSV) onder natuurlijke omstandigheden in genetisch gemodificeerde virusresistente lelies**" in 2001 uit te voeren.

Gelet op het gunstig advies van de Bioveiligheidsraad en op de afwezigheid van bezwaren door de Gewesten, wordt deze toelating verleend, onverminderd andere wettelijke bepalingen, en indien aan de volgende voorwaarden voldaan wordt :

1. De proefnemingen moeten uitgevoerd worden volgens het proefprotocol beschreven in de aanvraag.
2. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** neemt de volledige burgerlijke aansprakelijkheid op zich voor wat betreft de schade die aangebracht zou worden aan de gezondheid van mens en dier, aan goederen of aan het milieu als gevolg van de proefnemingen.

²¹ KB betreffende het in de handel brengen van teeltmateriaal van siergewassen.

²² KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

3. Alle voorzorgen (bv. inzake conditionering en vervoer van transgene bloembollen/planten, beheer van de overschot, reiniging van de gebruikte machines, vernietiging/vervoer van de geogoste materiaal,...) dienen genomen te worden om te vermijden dat de planten gebruikt in de proefnemingen of hun voortplantingsmateriaal in het bezit komen van onbevoegden.
4. De uitgeteste oppervlakte transgene planten is tot 20 m² beperkt. De proef zal op grondgebied van gemeente Melle (Departement voor Plantengenetica en -veredeling (Dvp) van het Centrum voor Landbouwkundige Onderzoek (CLO)) uitgevoerd worden.
5. De kennisgever dient een logboek bij te houden waarin hij al de in het proefprotocol vermelde verrichtingen noteert. Een kopie van de toelating wordt aan het logboek als bijlage toegevoegd. Het logboek blijft ter beschikking van de controleurs van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.
6. Al de personeleden van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die bij de transgene veldproeven betrokken zijn, moeten op de hoogte gebracht worden van de proefvoorwaarden en van de modaliteiten van deze toelating.
De verantwoordelijke van **het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** en/of van de **Dvp**, die de leiding heeft over de proeven moet op het perceel aanwezig zijn wanneer de verschillende bewerkingen (planten, spuiten, oogsten, ...) worden uitgevoerd.
7. Alle mogelijke voorzorgen dienen genomen te worden om te voorkomen dat planten, delen hiervan of hun voorplantingsmateriaal, gebruikt in de proeven, verspreid worden.
Dat betekent dat de volgende **inperkingsmaatregelen** moeten toegepast worden:

De bollen worden in open veld geplant in plastic containers (20x20x20cm) van waaruit de bollen zich niet kunnen verspreiden, zodat na afloop van de proef alle bollen teruggevonden kunnen worden. Na de proef worden alle bollen weer opgegraven. Om er zeker van te zijn dat alle bollen worden verwijderd, worden de bollen vóór het planten en bij de oogst geteld.

Bloemvorming zal vermeden worden door de bloemknoppen te verwijderen alvorens ze open gaan en genetisch materiaal kunnen verspreiden via pollen. Op die manier wordt ook de verspreiding van genetisch materiaal via zaden vermeden. Afspraken werden gemaakt met de onderzoekers van DvP-CLO over de regelmatige controle van het gewas in verband met het verwijderen van eventuele bloemknoppen.

Op het moment van de proef met de transgene lelies zullen er geen verwante soorten van lelie in de omgeving van het proefveld gecultiveerd worden.

Tijdens het groeiseizoen wordt het proefveld regelmatig bezocht door de onderzoekers van het PPO, Lisse. Zo zullen 2 bladmonsters genomen worden om de aanwezigheid van het virus te testen.

Blad- en stengelmateriaal worden door autoclavering vernietigd.

Het overblijvende materiaal zal met de hand verwijderd worden.

In de opvolgteelt zullen Buddleja, Sier Malus, Hydrangea en rozen geteeld worden.

8. De oogst kan in geen enkel geval voor menselijke of voor dierlijke consumptie bestemd worden.
9. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** is verantwoordelijk voor de opvolging van het proefperceel. De bodem dient immers na het experiment opgevolgd te worden en een rapport hierover moet eveneens ingediend worden bij de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.
10. Er moet in het bijzonder zorg voor gedragen worden dat eventuele opslag vernietigd wordt.
11. De Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten moet voor de aanvang van de proeven op de hoogte gebracht worden van :

- de exacte plaats en oppervlakte van de proeven,
- de codes en de genetische oorsprong van het gebruikte materiaal.

12. Per brief, fax of e-mail wordt een overzicht van de zaai- en oogstdata aan de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten medegedeeld, minstens één week vooraf. Eventuele wijzigingen worden uiterlijk de dag voordien medegedeeld per fax of per e-mail. De data waarop het proefperceel met transgene lelies en het afval daarvan worden vernietigd, moeten eveneens bij dezelfde dienst een week vooraf worden medegedeeld en de dag voordien worden bevestigd.
13. **Het laboratorium voor Bloembollenonderzoek** aanvaardt om ofwel de proeven stop te zetten, ofwel om de experimentele omstandigheden aan te passen op eenvoudig verzoek van de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten, indien deze Dienst nieuwe informatie zou ontvangen die mogelijke schadelijke effecten zouden kunnen aantonen.

Op het einde van het teeltseizoen dient een door de kennisgever opgesteld **activiteitenverslag** te worden bezorgd aan de Inspectie-Generaal Grondstoffen en Verwerkte Producten. Dit dient uiterlijk op 31/12/01 te gebeuren. In het activiteitenverslag dienen, op zijn minst, de volgende gegevens opgenomen te worden:

- T een kopie van het logboek (punt 5 van deze toelating),
- T plaats en periode van verspreiding,
- T precieze aard van de daadwerkelijk verspreide transformanten,
- T werkelijke oppervlakte van het proefperceel,
- T de doelstelling(en) van de proeven,
- T de frequentie waarmee waarnemingen werden gedaan op het proefperceel en de aard daarvan,
- T de maatregelen die werden genomen om een onbedoelde verspreiding van transgeen biologisch materiaal buiten het proefperceel te vermijden,
- T de voor het vernietigen van de oogst gebruikte methode en de doeltreffendheid ervan,
- T de bij de proef bekomen resultaten,
- T een overzicht van het toezicht op het proefperceel.

Op het einde van elk jaar dat toezicht wordt uitgeoefend, wordt eveneens een **monitoringverslag** geëist. Dat moet het volgende bevatten:

- de data van de bezoeken op de proefvelden en de gedane waarnemingen,
- de gebruikte totale en selectieve herbiciden en de dosis daarvan,
- ...

Deze machtiging geldt tot **31/12/2001** en kan jaarlijks verlengd worden
mits het ter beschikking stellen van de twee hierboven vermelde verslagen.

Bovendien, in overeenstemming met het art. 8 §1 van het KB van 18/12/1998²³ dat een verplichting tot informatieverstrekking aan het publiek voorziet, moet de firma de elektronische versie van een informatiefiche aan het Secretariaat voor Bioveiligheid en Biotechnologie ter beschikking stellen.

Bij om het even welke onregelmatigheden moet de Inspectie-generaal Grondstoffen en Verwerkte producten onmiddellijk op de hoogte gebracht worden.

Overeenkomstig de bepalingen van het art. 40 van het KB van 28/02/1994²⁴, bent U tevens gemachtigd de volgende bestrijdingsmiddelen in uw proefnemingen te gebruiken:

- ~ captan, carbendazim en prochloraz die voor de ontsmetting van de bloembollen gebruikt worden,
- ~ metamitron om de onkruid te bestrijden,
- ~ chloorthalonil/prochloraz met vinchlozolin voor de controle van *Botrytis*,
- ~ carbofuran voor de controle van de katoenluizen,

mits het gunstig advies van het Erkenningscomité.

Hoogachtend,

De Minister,

J. GABRIELS.

Kopie:
Dr.ir. Johan Van Huylenbroeck
CLO-Gent
Dep. voor Plantengenetica en -veredeling
Caritastraat, 21
9090 MELLE
Dhr W. Moens (ISP-SBB)
Dhr G. Saelemaekers (Aminal)
M. P. Brasseur (DGRNE-DPA)
M. B. Flamion (Cabinet Ministre Happart)

²³ KB tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of producten die er bevatten.

²⁴ KB betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik .